

Sisä-Savon
KANSALAIPOISTO

TOIMINTAKERTOMUS 2023

SISÄ-SAVON KANSALAIPOISTO - hyvinvointia viiden opistokunnan alueelle

Vapaan sivistystyön merkitys piilee sen joustavuudessa ja nokkeluudessa koulutustoimijana. Samalla kun kansalaisopistojen kentällä selkeästi halutaan nostaa laatua ja profiilia esimerkiksi osaamisperusteisia kursseja luomalla, opiston merkitys sosiaalisen kanssakäymisen tuojana ja harrastuksen antajana on äärimmäisen tärkeä. Laatu ja toimiminen harrastuksen antajana eivät tietenkään ole toistensa poissulkevia asioita.

Sisä-Savon kansalaisopisto on tarjonnut jälleen vuonna 2023 laajan kattauksen kursseja ja tapahtumia opistoalueella. Musiikin osuus opiston toteutuneista tunneista on noin 5000 eli noin 35 prosenttia. Musiikin merkitys opiston tapahtumatarjonnassa onkin merkittävä erilaisten konserttien muodossa. Teatteritoiminta saa myös esityksillään opistoalueen yleisön liikkeelle. Viime kesänä nähtiin myös pitkästä aikaan Suonenjoella kesäteatteria. Vuoden 2023 aikana on saatu myös useita laadukkaita luentoja.

Opistolla on edelleen monipuolisia mahdollisuuksia saada uusia kurssilaisia niin kielten, kädentaitojen, liikunnan kuin monen muunkin ainealueen kursseille. Kurssitarjonnassa taivas on rajana. Perustehtävänsä hyvinvoinnin tuottajana Sisä-Savon kansalaisopisto on vuonna 2023 täyttänyt hienosti yli sadan tuntiopettajan turvin.

Markus Hyytinen
rehtori

SISÄ-SAVON KANSALAIISOPISTO PÄHKINÄNKUORESSA V. 2023

Henkilöstö

- rehtori
- suunnittelijaopettaja 2 hlöä
- toimistosihteeri 1,6 hlöä
- musiikinopettaja 2 hlöä
- teatteri-ilmaisun opettaja 1 hlö
- tuntiopettaja, osastovastaava 1 hlöä
- tuntiopettajia n. 110

Opetustunteja 14 819

Toteutuneita kursseja 678

Opiskelijoita 2 952 (opiskelijamääriin ei tilastoidu Harrastamisen Suomen malli-kerhojen osallistujat sekä Suomea ukrainalaisille -kurssilaiset)

Osallistujia 6 244

Talous

Tuotot 533 459

Menot 1 282 208

Valtionosuus 619 000

Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto Suonenjoen, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon asukkaille. Kursseille voi osallistua myös yli kuntarajojen. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutus- ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta sekä maksupalvelu- ja projektitoimintaa. Alueella on asukkaita noin 23 000.

Kansalaisopistomme visio: Opisto on sen kunnan voimavara, joka antaa ihmisille mahdollisuuden osallistua, opiskella ja harrastaa omalla paikkakunnalla koko eliniän.

VUODEN 2023 TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

Keskeiset toiminnot/tavoitteiden toteutuminen

- Opistossa on tarjolla eri-ikäisille suunnattua kurssitoimintaa. Kurssitoiminta tukee alueen asukkaiden hyvinvointia.
- Osallistujamäärän nostaminen koronan jälkeisestä ajasta. Tilastojen mukaan osallistujamäärä on kasvanut kaikkiaan syksyllä 2023 noin 10 %. Tämä näkyy myös kurssimaksutuloissa.
- Suomen kielen kurssien järjestäminen ukrainalaisille. Järjestetty vuoden 2023 aikana kaikissa opistokunnissa (paitsi Tervo) kursseja. Kursseja on järjestetty kaikkiaan seitsemän.
- Harrastamisen Suomen malli kerhojen järjestäminen. Opisto osallistunut Suonenjoella noin 15 eri kurssin järjestämiseen.
- Suunnitteliijaopettajan toimen täyttäminen 1.8.2023. Henkilöstörakenteen muutokset tehty.
- Opistolle uusi logo keväällä 2023.
- Opisto mukana kuuden opiston yhteishankkeessa Erasmus+. Liikkuvuudet mahdollisia niin opettajille kuin opetusryhmille.
- Osaamisperusteisten kurssien suunnittelu käynnistyi syksyllä 2023. Tavoitteena saada kurssivalikoimaan syksyllä 2024.
- Musiikkikursseja järjestetty edelleen erityisryhmille. Opintoseteliavustusta myönnetty noin 150 kurssilaiselle.
- Kysely tuntiopettajille marraskuu 2023. Tulosten mukaan opiston toimintaan ollaan pääosin hyvin tyytyväisiä.

HENKILÖSTÖ JA OSAAMINEN

Sisä-Savon kansalaisopisto

Markus Hyytinen, rehtori

Nina Härkönen, toimistosihteeri

Heidi Hämäläinen, toimistosihteeri 60 %, osastovastaava Tervo

Minna Rönkkö, suunnittelijaopettaja

Anne-Mari Tirroniemi, suunnittelijaopettaja

Anneli Tarvainen, musiikin opettaja, osastovastaava Rautalampi

Pia Pakarinen, musiikin opettaja, osastovastaava Vesanto

Tiina Vihavainen, tuntiopettaja, osastovastaava Leppävirta

Annukka Nurmi, teatteri-ilmaisun opettaja

Ainealuevastaavina toimivat Minna Rönkkö, Tiina Vihavainen, Pia Pakarinen, Anneli Tarvainen, Annukka Nurmi ja Markus Hyytinen sekä 1.8.2023 alkaen Anne-Mari Tirroniemi. Minna Rönkön vastuualueisiin kuuluivat erityisesti kielet, tietotekniikka, verkko-opetus, koti- ja puutarhatalous, luennot, kirjallisuus sekä maksupalvelukurssit.

Syksyn 2023 osalta liikunnan ja tanssin ainealuevastaavuuksia muutettiin. Minnalle siirtyi näin Vesannon, Tervon ja Rautalammin osuus liikunnasta ja tanssista. Anne-Mari Tirroniemi aloitti suunnittelijaopettajana 1.8.2023 ja hänen vastuualueeseensa kuuluvat erityisesti kädentaidot ja taideaineet. Markus Hyytisen vastuualueena on Suonenjoen liikunta ja tanssi sekä luennot ja maksupalvelukurssit.

Tiina Vihavaisella on Leppävirran liikunnan- ja tanssin kurssitoiminta. Musiikinopettajat Anneli ja Pia vastaavat musiikinopetuksen kurssitoiminnasta. Annukka Nurmi vastaa teatteri-ilmaisun ja esittävän taiteen kursseista.

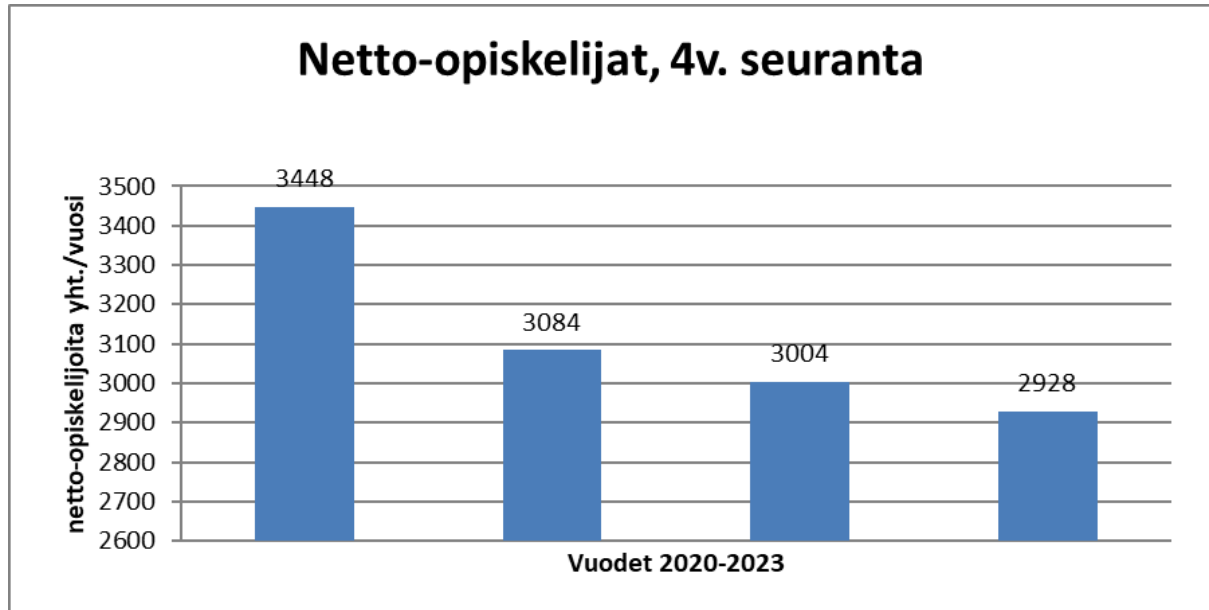
Arviointi, kokoukset ja koulutukset 2023

Opiston vakihenkilökunta vieraili keväällä tutustumassa Kuopion kansalaisopistoon. Sekä vakihenkilöstö kuin tuntiopettajat osallistuivat erilaisiin koulutuksiin vuoden aikana. Teemoina olivat muun Hellewi-käyttöjärjestelmä, osaamisperusteisuus/osaamismerkki, oman ainealueen koulutukset (opisto tuki tuntiopettajien koulutuksiin menemistä noin 100 e/henkilö tarvittaessa vuoden aikana). Syksyn 2023 alusta lähtien on ollut mahdollisuus lähteä Erasmus+ -hankkeen myötä liikkuvuuksiin Eurooppaan.

Tuntiopettajille järjestettiin vuoden alkupuolella ainealuekokoukset. Syyskuun alussa oli koko henkilökunnan lukuvuoden aloitustilaisuus Futurialla Suonenjoella. Ainealuevastaavat pitävät yhteyttä tuntiopettajiin eri tavoin vuoden aikana ja erilaista tiedotusta on sähköpostitse tuntiopettajille kansalaisopiston toimesta.

Vakihenkilöstön kokoukset on pidetty säännöllisesti kerran kuukaudessa joko etänä tai lähikokouksina.

KESKEISET OPISKELIJATULOKSET

Netto-opiskelijoiden määrä on pysynyt hienoisessa laskusuunnassa koko 2020 luvun ajan. Alkusyksyn 2023 ilmoittautuneiden määrä näytti noin 10% kasvua. Koko vuoden netto-opiskelijamäärään se ei näytä tuoneen vaikutusta. Opiskelijamääriin ei kerry esimerkiksi Harrastamisen Suomen malli -kerhojen osallistujat (arviolta noin 80-100 osallistujaa) ja tilauskurssien osallistujat (esim. suomea ukrainalaisille) Heitä arviolta noin 150. Osallistujamäärä on sen sijaan noussut n. 6200 osallistujaa. Näin yksittäisiä kurssilaisia on enemmän kuin viime vuonna, vaikka netto-opiskelijoiden määrä ei olekaan noussut.

Kurssimaksutulot ovat sen sijaan selkeästi nousseet vuodesta 2022 verrattuna vuoteen 2023. Kurssimaksuja ei ole kuitenkaan korotettu. Tuloja on tältä osin noin 20.000 enemmän kuin vuonna 2022. Tulojen kasvua selittää kurssilaisten määrän nousu sekä varmasti osin joidenkin kalliimpien kurssien suosio (esim. yksinlaulu).

TIEDOTTAMINEN

Kansalaisopiston kurssiopas ilmestyi toista kertaa A4-muotoisena. Sivuja oppaassa oli kaikkiaan 56. Oppaassa esiteltiin lyhyesti kaikki alkavat kurssit. Lisäksi oppaassa oli erilliset sivut, joiden kautta Leppävirran kunta esitteli kunnan harrastustoimintaa.

Oppaan painos oli noin 15.500. Se jaettiin alueen kaikkiin yksityistalouksiin ja lisäksi muun muassa sitä oli saatavilla kirjastoissa. Opasta pystyy lukemaan sähköisessä muodossa opiston kotisivujen kautta. Kurssi-ilmoittautumisesta tapahtui noin 15 prosenttia puhelimitse eli pääosa ilmoittautumisesta tapahtui sähköisesti.

Opiston kursseja mainostettiin niin kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa (Facebook, Instagram) kuin lehti-ilmoitusten ja julisteiden avulla pitkin vuotta. Elokuun lopussa kokeiltiin noin kahden viikon ajan maksettua mainontaa sosiaalisessa mediassa. Kokeilun perusteella mainonta saavutti paljon alueen ihmisiä, mutta pääosiltaan jo entistä vahvaa käyttäjäkuntaa, ikäluokkaa 55+.

Tiedottamisesta ovat vastanneet kaikki osastovastaavat sekä opiston tiedotusvastaavana Annukka Nurmi.

TALOUS

Valtionavun kehitys

v. 2019	576 900
v. 2020	581 179
v.2021	575 720
v. 2022	602 710
v. 2023	619 000

Menojen kehitys

v. 2019	1 211 099
v. 2020	1 144 890
v. 2021	1 207 164
v. 2022	1 230 078
v. 2023	1 282 208

Tulojen kehitys

v. 2019	489 797
v. 2020	473 661
v. 2021	500 007
v. 2022	528 644
v. 2023	533 459

Opistokuntien maksuosuuden kehitys

v. 2020	257 131
v. 2021	260 652
v. 2022	280 071
v. 2023	275 446

Tuntimäärän kehitys (toteutuneet tunnit)

v. 2019	15 408
v. 2020	13 496
v. 2021	15 303
v. 2022	14 458
v. 2023	14 815

ARVIOINTI JA VAIKUTTAVUUS

Keskeisiä sidosryhmiä

- Itä-Suomen vapaan sivistystyön yhteistoimintaelimen jäsenyys
- Edustus jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen Pohjois-Savon työryhmässä
- Erasmus+ -hanke viiden muun kansalaisopiston kanssa alueella
- Opistotoimikunta
- Voimaa vanhuuteen -työryhmä
- Osastovastaavien panokset paikalliseen yhteistyöhön
- KoL, muut opistot, paikalliset koulut ja päiväkodit, kyläyhdistykset, nuorisoseurat, maa- ja kotitalousseurat ym. paikalliset toimijat

Erityiskohderyhmät

Opisto tarjoaa opetusta erityisryhmille kuten kehitysvammaisille ja päivätoimintaa senioreille laitoksissa.

Kyselyt ja opiskelijapalautteet

Kaikille kuntalaisille suunnattu kurssitoivekysely järjestettiin perinteisesti marras-joulukuussa 2023. Kyselyn avulla saada eväitä kurssitoiminnan kehittämiseen.

Tuntiopettajille tehtiin kysely marraskuussa 2023. Siihen saatiin yli 60 opettajan vastaus ja pääasiallisesti opiston toimintaan eri muodoissa oltiin varsin tyytyväisiä (ka monessa kohtaa kyselyä 4 - 4.5/5) Tilojen suhteen nähtiin osin puutteita samoin kuin opetusmateriaalien suhteen. Osa vastaajista toivoi, että opisto olisi vieläkin näkyvämpi toiminnassaan.

Opiston kurssitoiminnasta tehtiin myös palautekysely otannalla noin 10 % kurssivalikoimasta. Keskiarvo siinäkin kyselyssä nousi yli neljään vitosen ollessa ylin arvosana. Kurssilaiset ovat pääosin hyvin tyytyväisiä tuntiopettajien toimintaan ja kurssisisältöihin.

Opiskelijapalaute 2023

Arviointi	1 Heikko ()	2 Tyydyttävä ()	3 Kohtalainen ()	4 Hyvä ()	5 Erinomainen ()	Keskian
Ilmoittautumisen sujuvuus	0	0	11	103	102	4.42
Opiskeluilmapiiri	0	1	7	73	135	4.58
Opettajan tiedot ja taidot	1	0	5	66	144	4.63
Opiskelutavoitteeni toteutuminen	2	0	22	124	68	4.19
Opetustilat ja -välineet	2	8	48	106	52	3.92
Kurssimateriaalit	2	4	21	113	62	4.13
Kurssin hinta-laatusuhde	1	3	16	124	72	4.22
Yleisarvosana kurssista	1	0	10	104	101	4.41
Kurssista tiedottaminen	0	1	21	117	77	4.25
Asiakaspalvelun sujuvuus	0	0	10	113	91	4.38

OPETUSTUNNIT JA TOIMINTA AINEALUEITTAIN

Pääluokan nimi	Kursseja suun.	Kursseja tot.	Osallistujia	Tunteja tot.
Luennot, konsertit ja tapahtumat	38	36		
Ensiapu ja terveydenhoito	2	1	9	12
Musiikki	146	136	1169	5036
Kielet	73	56	368	1122
Esittävä taide ja kirjallisuus	40	29	248	987
Tietotekniikka	10	5	27	42
Kuvataiteet ja muotoilu	43	32	290	1077
Kädentaidot	95	76	670	2475
Tanssi ja liikunta	268	231	3029	3517
Koti- ja puutarhatalous	15	5	53	29
Muu koulutus	21	12	148	167
Tilauskurssit	28	27	42	210
Verkko-opetus	34	20	140	144
	825	677	6194	14819

Opetustunnit osastoittain:

	Kursseja suunniteltu	Toteut.	Mies	Nai sia	Osallistujat yhteensä	Tunteja tot.
Suonenjoki	295	249	474	1816	2335	4707
Rautalampi	111	99	166	787	953	2537
Tervo	60	48	79	301	380	1094
Vesanto	96	84	162	523	685	2363
Leppävirta	231	179	454	1339	1793	3995
	827	678	1339	4946	6285	14819

Musiikki

Anneli Tarvainen, Pia Pakarinen

Opetustunteja 5 036 (34%)

Kurssilaisia 1169 (18,8%)

Vuonna 2023 musiikissa annettiin opetusta yhteensä 5036 tuntia yhteensä 1169 oppilaalle (vuonna 2022 annettiin 5121 tuntia yhteensä 1167 oppilaalle). Kursseja toteutui yhteensä 132 kpl.

Musiikin opiskelu on pitkäjänteistä ja kurssit hyvin suosittuja, joten vain muutamia uutuuskursseja kokeiltiin vuonna 2023. Musiikin opiskelijoiden ikähaitari on vauvasta vaariin, mutta varsinkin yksilö- ja bändiopetuksessa suurin osa opiskelijoista on lapsia ja nuoria. Kuorot innostavat suuria määriä laulajia liikkeelle pienillekin paikkakunnille ja kuoronjohtajat tekevätkin aktiivista markkinointityötä erilaisissa tapahtumissa esiintyessään kuorojen kanssa. Syksyllä 2023 ilmoittautumiset sujuivat jo aika hyvin normaalin ilmoittautumisaikataulun mukaan, mutta jonoja jäi varsinkin Rautalammilla paljon yksilöopetukseen. Muissa instrumenteissa tarjonta kohtasi aika hyvin kysynnän. Yksilöopetuksen aikataulut teki kukin tuntiopettaja itse opiskelijoidensa kanssa.

Leppävirralla musiikin opetustilojen muutokset aiheuttivat muutostarpeita. Suonenjoella Vanhamäen opetustilasta luovuttiin keväällä ja lauluopetus muutti Herralankulmaan.

Leppävirran Kehitysvammaisten päivätoiminnan musiikki palautui syksyn ohjelmaan muutaman vuoden tauon jälkeen. Sen sijaan Tervon Kehitysvammaisten musiikki, Savoset, jouduttiin lopettamaan vähäisen osallistujamäärän ja myöhemmin uuden hyvinvointialueen tullessa kuvioihin paikan kokonaan sulkemisen takia.

Liikunta ja tanssi

Minna Rönkkö, Tiina Vihavainen ja Markus Hyytinen

Opetustunteja 3 517 (23,7%)

Kurssilaisia 3 037 (49%)

Vuonna 2023 toteutui 231 kurssia ja toteutunut tuntimäärä oli 3517. (Vuonna 2022 toteutui kaikkiaan 227 liikunnan ja tanssin kurssia opetustuntimäärän ollessa 3472), Osallistujamäärä on noussut noin 50:llä viime vuodesta. Liikunnan ja tanssin kurssit saavat alueen asukkaat parhaiten liikkeelle. Noin puolet kaikista opiston kursseille osallistujissa on näillä opiston kursseilla.

Liikuntakursseista suosittuja kursseja Rautalammilla, Tervossa ja Vesannolla v. 2023 olivat erilaiset jumpat sekä joogakurssit. Lisäksi vesijumppa on yleensä aina suosittua, ja Rautalammilla vesijumppaa pyörikin useampana eri ryhmänä. Tervossa toteutui syyskaudella QiGong ja TaiChi -kurssi, ja Rautalammilla uutuutena oli alkusyksystä pidetty metsäjoogakurssi. Lisäksi Vesannon TULES-jumppa ja Rautalammin CrossHIIT saivat mukavasti osanottajia.

Vuonna 2023 suosittuja tanssikursseja Rautalammilla, Tervossa ja Vesannolla olivat lapsille suunnatut tanssijamit sekä showtanssit. Aikuisten tanssikursseissa suosiota saivat mm. senioritanssi sekä erilaiset lavatansseissa tanssittaviin tansseihin perustuvat kurssit (esim. Lavis tai naisille suunnattu LeiLa®). Rautalammilla pyöri itämaisen tanssin ryhmä, ja Vesannolla saatiin syyskaudella käyntiin uusi rivitanssikurssi.

Leppävirralla tanssi- ja liikunta ryhmät liikuttavat kuntalaisia laajasti myös keskustan ulkopuolella. Lapsille, 4-6 vuotiaille, on Oravikoskella tarjolla tanssijamit. Nuoret ja aikuiset pääsevät yhdessä tanssimaan Showtanssi ryhmässä. Lavis- lavatanssi jumppa liikuttaa suosittuna liikuntamuotona Sorsakoskella ja Konnuslahdessa. Tanssissa on toiminut taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman mukainen Nykytanssi ryhmä yli 13- vuotiaille. Koko kylä liikkuu ja venyy tunnit pyörivät kirkonkylän lisäksi Kotalahdessa, Konnuslahdessa, Oravikoskella ja Sorsakoskella. Leppävirran keskustassa on tarjolla tuttuja ja toivottuja ryhmien lisäksi uutuutena FasciaMethod Power ja keilailun lyhyt kurssi, joka saikin kevääksi myös jatko kurssin oppilaiden toiveesta.

Kädentaidot ja kuvataide

Anne-Mari Tirroniemi ja Markus Hyytinen

Opetustunteja: kädentaidot 2477 ja kuvataiteet 1076 (24 %)

Kurssilaisia 961 (15,5 %)

Vuonna 2023 toteutui 110 kädentaitojen- ja taideaineiden kurssia. (Vuonna 2022 toteutui 104 kurssia opetustuntimäärän ollessa 3 376). Osallistujamäärä nousi tällä ainealueella myös noin 40 kurssilaisella vuoteen 2022 verrattuna.

Keväällä 2023 kädentaitojen ja kuvataiteiden kurssit pyörivät normaaliin tapaan. Kevätnäyttely pidettiin huhtikuussa opistokunnissa. Ennen kesää saatiin täytettyä

suunnittelijaopettajan toimi. Ko. tehtävässä suunnittelijaopettajalla on vastuualueena koko opiston kädentaitojen ja kuvataiteen kurssien suunnittelu. Suunnittelijaopettajan toimen täyttämisen mahdollisti vakinaisten tehtävien päättymisen tanssin opetuksessa ja kädentaidoissa.

Taiteen perusopetus

Kuvataidekoulu Taitava sivellin Leppävirta

Opetustunteja syyslukukaudella 34

Oppilaita ryhmässä 6-9 vuotiaat 10

Taideleikkikoulu 4-5 vuotiaat 6

Taiteen perusopetuksen tehtävä on tukea oppilaan kasvua ja kuvallisen ilmaisun kehitystä. Itsetuntemuksen vahvistuminen ja kulttuurisen pääoman vahvistuminen.

Kulttuurisen pääoman vahvistuminen auttaa kotiseutuidentiteetin ja aktiivisen kulttuurisen toimijan identiteetin vahvistumisessa. Taiteen perusopetuksen opinnot kehittävät visuaalisen havainnoinnin sekä ajattelun taitoja. Itsen ilmaiseminen kuvallisesti, taiteen tulkinta ja kokeminen ovat taitoja, joita kuvataidekoulussa harjoitellaan. Oppilaiden kokemusmaailmaan kiinnittyvällä lähestymistavalla luodaan perustaa oivalluksia herättävälle oppimiselle ja tekemisen ilolle. Oppilasta kannustetaan nauttimaan kuvataiteesta sekä arvostamaan omaa ja muiden taiteellista työtä.

Opinnot rakentuvat kuvallinen tuottaminen, taidesuhde, visuaalinen lukutaito, osallisuus ja vaikuttaminen kokonaisuuksien ympärille. Opiskelu on luonteeltaan teemallista ja tasolta toiselle etenevää. Piirustus, maalaus, kuvanveisto, muotoilu, grafiikka, keramiikka, taidehistoria.

Opetusta järjestettiin Kirkonkylän päiväkodissa, Taideleikkikoulu Pilotti, ja Leppäkertun koululla Kuvataidekoulu Taitava Sivellin. Opettajana toimi Anne-Mari Tirroniemi

(Opetushallitus: Taiteen perusopetus, kuvataide, yleinen oppimäärä)

Kuvataidekoulun oppilaat valmistivat Leppävirran kunnantalon joulukoristeet 2023.

Kuvataiteet ja muotoilu:

Kuvataiteen kursseista suosiossa ovat erilaiset maalaukseen ja piirtämiseen liittyvät kurssit useassa opistokunnassa. Keramiikka kestopuosikkina, Rautalammilla, Leppävirralla, Vesannolla ja Suonenjoella. Erilaisia taidepajoja, lasitöitä ja mosaiikkia opiskeltiin ahkerasti.

Kädentaidot

Koko lukuvuoden kestävät kudonta, ompelu ja vaatteiden korjaus/tuunauskurssit ovat suosittuja vuodesta toiseen. Lyhytkursseista toteutuivat mm. muistojen tilkkutyöt ja kukkaroita kukkaroita Suonenjoella, sovitusnukkekurssi Rautalammilla ja Leppävirralla joululahjapaja. Erikoistekniikoista toteutui hopeakorujen valmistus Suonenjoella ja Vesannolla. Pitsiä nyplättiin luovasti uusin tuulin Leppävirralla. Tekninen työ Leppävirralla sai paljon toivotun toisen ryhmän, joka sekin täyttyi innokkaista opiskelijoista. Samon Vesannolla suosittu taonta sai toisen ryhmän. Erilaiset puutyöt, entisöinti ja metallityöt olivat suosittuja koko opiston alueella.

Kielet

Minna Rönkkö

Opetustunteja 1122 (7,6 %)

Osallistujia 369 (6 %)

Vuoden 2023 aikana kansalaisopistossa opetettiin englantia, suomea, venäjää, espanjaa, viroa, ranskaa, italiaa ja japania. Vuonna 2022 toteutui 51 kurssia, vuonna 2023 yhteensä 56 kurssia.

Suosituimpia kieliä olivat englanti ja espanja, kun taas yleensä tasaisena pysyneen venäjän suosio väheni huomattavasti. Uutuutena oli japanin kielen alkeet Suonenjoella. Kielissä toteutuneiden kurssien joukossa oli sekä alkeiskursseja että pitkälle ehtineiden keskustelukursseja. Matkailu on elpynyt koronan jäljiltä, mikä näkyy myös esim. siinä, että matkailusanastoon ja -aihepiireihin keskittyvät kielten intensiivikurssit toteutuvat nyt taas melko hyvin. Yksittäisiä kielten verkkokursseja toteutui myös, ja uutta oli se, että v. 2023 aikana opistoalueella opiskeltiin kieliä myös yksityisoppilaina; englantia ja ranskaa lähiopetuksena ja ranskaa myös verkko-opintoina.

Suomen kielen alkeiskurssi on tärkeä lisä opiston kielitarjontaan ja tukee maahanmuuttajien kotoutumista. Syyslukukaudella Suonenjoella toteutui suomen kielen alkeiskurssin lisäksi suomen kielen opetusta pariopetuksena. Vuoden 2023 aikana opisto tarjosi tämän lisäksi erityisesti ukrainalaisille suunnattuja suomen kielen kursseja sekä kevät- että syyslukukauden aikana. Kursseille oli selvästi tarvetta ja joillekin kursseista niin paljon tulijoita, että tarvittaessa perustettiin rinnakkaisia ryhmiä. Ukrainalaisten suomen kielen kursseja tarjottiin opistokunnista Suonenjoen lisäksi myös Rautalammilla, Leppävirralla ja Vesannolla.

Teatteri-ilmaisu

Annukka Nurmi

Opetustunteja 987 (6,6 %)

Osallistujia 251 (4 %)

Vuonna 2023 Sisä-Savon kansalaisopistossa valmistettiin teatteriesityksiä 11 ryhmän voimin. Kurssilaisten määrissä oli mukavasti nousua edelliseen vuoteen, vuonna 2022 osallistujia oli 181 ja kuluneena vuonna 251. Opiston teatteriryhmät valmistivat vuonna 2023 yhteensä 14 eri esitystä, ja näytöksiä näistä oli yhteensä 50. Katsojia kertyi yhteensä 4913, joista noin 700 oli Pukki palaa pellolle -tapahtuman yleisöä.

Teatteri Wecando Vesannolla vei katsojansa seuramatkalle Italiaan ohjaajansa Anu Hytösen ryhmälle kirjoittamassa näytelmässä Si si Sorrento (501 katsojaa). Tervoteatterissa jännitettiin kartanonrouva Edithin perinnönjakoa dekkarikomediassa Yksi kana ja kolme ateriaa (325 katsojaa).

Soisaloteatteri Moninmäessä aloitti Leppävirran tiiviin teatterikevään esityksellä Onnenmaa (411 katsojaa). Paukarlahden teatteriryhmä sai suuren suosion esityksellä Ulvova mylläri (376 katsojaa). Iltamateatteri viihdytti katsojiaan Seurakallion nuorisoseurantalolla ohjaajansa Eeva-Liisa Pennasen kirjoittamalla uutuusnäytelmällä Lemmen ENERGIAkriisi (270 katsojaa). Konnuslahden lastenteatteri valmisti kaksi esitystä. Oma juttu! esitettiin omille perheille ja Sopivat lahjat kylän hirvipeijaisissa (yhteensä 190 katsojaa).

Suonenjoella kuultiin lausujilta esitys Elämänvirran pyörteissä keväällä sekä uudelleen syksyisessä Taiteiden yössä (60 katsojaa). Lisäksi lausijat esiintyivät opiston kevätjuhlassa sekä Rautalammin Pestuumarkkinoilla. Pestuumarkkinoilla ryhmä esitti "Runon ja laulun Rautalampi" -tapahtuman työpajoissa syntyneitä runoja runokaraoke-idealla. Teatteri Lumo vieraili Suonenjoen Yhtenäiskoululla työpajateatteriesityksellä nimeltä #snäppipulma (100 katsojaa). Taiteiden yöhön Teatteri Lumo valmisti käsinukke-esityksen (75 katsojaa) ja johdatteli taiteiden yön osallistujia Suonenjoen rantaan seuraamaan valomelontaa. Kesällä Suonenjoella nautittiin pitkästä aikaa kesäteatterista, kun kansalaisopiston kesäteatterikurssi hauskutti yleisöä riemastuttavan railakkaalla esityksellä Päin perhettä. Esitykset järjestettiin Suonenjoen raviradan kahvila Kulkusessa (240 katsojaa).

Tarinateatteri SisäValo esiintyi keväällä Suonenjoella teemalla Stressin selättäjät (20 katsojaa). Syyspuolella ryhmä vaihtoi kokoontumispaikkakuntaa Rautalammille, ja aloitti esiintymiskauden siellä Tenhon päivänä teemalla Tenho (15 katsojaa).

Rautalammillä Vaajasalmen-Saikarin kyläteatteri hurmasi kesällä ohjaajansa Jukka Virtalan käsikirjoittamalla ajankohtaisella Hoetamatta paras -hupailulla (250 katsojaa).

Tervoteatterin, Teatteri Wecandon ja Teatteri Lumon näyttelijät esiintyivät perinteisesti Tervon Suppuniemessä järjestettävässä "Pukki palaa pellolle" -kekritapahtuman avauskulkueessa. Katsojia arviolta 700.

Suonenjoella teatteri-ilmaisun opetus siirtyi Vanhamäen Ylissalista torin laidalle Herralankulmaan. Samalla teatterivarasto muutti Suonenjoen kirjastorakennukseen.

Koti- ja puutarhatalous, tietotekniikka, muut aineet

Minna Rönkkö

Opetustunteja n. 250 (1,7 %)

Sekä koti- että puutarhatalouskursseissa toteutumaan saatiin tiettyyn teemaan liittyviä lyhytkursseja. Kotitaloudessa esim. sushin tekeminen ja villiyrtilt kiinnostivat, kun taas puutarha-aiheisista kursseista hedelmäpuiden leikkauskurssit toteutuivat sekä Suonenjoella että Rautalammilla. Pienempien aineryhmien kursseista voisi mainita mm. kalligrafian sekä kirjallisuuspiirit; ne vetivät hyvin osallistujia. Rautalammilla toteutettiin Vesi vanhin valvokoon - kansanrunouden kesäkurssi osana Laulun ja runon Rautalampi -teemaviikkoa. Kyseinen kurssi keräsi osallistujia Keski-Suomesta asti.

Tietotekniikkakursseissa painopiste on viime vuosina ollut perustietokoneenkäyttötaitojen opettamisessa, mobiililaitteiden ja sähköisten asiointipalveluiden käyttöä, minkä lisäksi tarjolla on ollut kursseja, joilla on opetettu oman kannettavan tietokoneen siivoamista ja tietoturvan saamista ajan tasalle.

Luennot, konsertit, tapahtumat

Osallistujia n. 5 000

Eri tapahtumia n. 50 kpl (opiston järjestämät ja opiston osin mukana)

Tammikuussa 2023 opiston musikaalibändi oli mukana Satulateatterin musiikinäytelmässä Esan pulju Rautalammilla. Viikon aikana näytöksiä kävi katsomassa n. 1200 katsojaa.

Vuoden 2023 luentotarjonnan aloittivat kaksi tammikuun lopulla pidettyä luentoa. 24.1.2023 professori Arto O. Salonen luennoi otsikolla Mikä tekee elämästä elämisen arvoista? Luento pidettiin Kuopiossa, ja etäyhteyden avulla sitä pystyi seuraamaan Suonenjoella Futurian auditoriossa.

24.1. pidettiin myös verkkoluento otsikolla How do you spell it? Miksi englannin kirjoittaminen on niin kummallista? Luennolla Liisa Huhtala-Halme teki selkoa erilaisista historiallisista seikoista, joilla on ollut vaikutusta englannin kielen kirjoitusasun kehittymiseen. Luennolle osallistui 18 verkko-osallistujaa.

26.1. puolestaan aiheena oli yksityistieläminen, avustukset ja tiekuntien perustaminen. Luennoitsijana oli maanmittausinsinööri Tuomas Kyllönen, ja myös tämä luento pidettiin Suonenjoen Futuriolla. Kuulijoita luento keräsi noin 30.

Helmikuun lopulla kieltenopettaja Heli Hukkanen luennoi Leppävirralla, aiheena oli tuolloin Espanjan hurmaava pääkaupunki Madrid. Luennolla oli myös verkko-osallistumismahdollisuus, ja yhteensä luentoa seurasi 20 henkeä.

Maaliskuun puolivälissä savolaislähtöinen, vuoden 2023 Finlandia-palkinnon saanut kirjailija Sirpa Kähkönen kertoi Leppävirralla pidetyllä kirjailijavierailullaan työstään ja siitä, miten

hänen oman sukunsa tarinat ovat limittyneet yleisempään historiaan hänen teoksissaan. Kivelän koulun auditoriossa järjestetyssä tilaisuudessa oli paikan päällä yhteensä n. 50 kirjallisuuden ystävää. Sirpa Kähkönen kävi puhumassa myös Kivelän koulun ja lukion oppilaille seuraavana päivänä, ja koululaisvierailulle osallistui nelisenkymmentä oppilasta. Kirjailijavierailut järjestettiin opiston ja Leppävirran kirjaston yhteistyönä.

Maaliskuun lopulla opisto teki yhteistyötä usean tahon kanssa Suonenjoella 25.3.2023 järjestetyn Oma koti kullan kallis - asumiskustannusten alentamispäivä -nimisen teemapäivän tiimoilta. Yhteistyötahoina päivän kokoamisessa toimivat Suonenjoen Omakotiyhdistys, Suomen Omakotiliitto, kansalaisopisto ja Opintokeskus Sivis. Osallistujia Futurian auditorioon kerääntyi n. 20 kpl.

Huhtikuun alussa juhlittiin opistokauden päättymisiä eri kunnissa. Suonenjoella pidettiin Soiton, laulun ja tanssiin juhlaa 4.4. Suonenjoen yhtenäiskoululla, jossa esiintyi runonlausujia, tanssijoita, laulajia. Paikalla oli noin 80 henkeä. Juhlapuheen piti silloinen Sisä-Savo lehden päätoimittaja. Rautalammilla Kevätkonsertti keräsi Matti Lohen koulun liikuntasaliin lähes 150 henkeä. Konsertissa kuultiin ja nähtiin eri-ikäisiä soittajia, laulajia, tanssijoita ja Cantilena-laulajat kuorokin.

Vesannon kevätjuhla Liikuntahallilla koostui eri-ikäisten laulajien ja soittajien esityksistä (piano, kitara, ukulele, rummut), Ukulelebandi Käsidesi Glubin, The Cousins-bändin, Naiskuoro IloVeelan lauluista ja Showtanssiryhmien sekä Senioritanssiryhmän esityksistä. Paikalla oli 200 henkeä.

Leppävirran kevätjuhla järjestettiin Leppäkertun koulun Auditoriossa: juhla koostui seuraavista esityksistä: yksinlaulua, Salot soi- ja Soisalo-kuoro, Aikuisten- ja Melodia -lauluryhmät, Pelimannit, Kamariorkesteri, Iltamateatterin esitys, TPO3:n esitys, Lavis- ja Showtanssiryhmät sekä Tanssin riemua+50 -ryhmä. Paikalla oli 100 henkeä. Tervon kevätjuhlassa oli esiintymässä pari pianistia, Tervo-teatteri, Tervon tanssoijat, 7-10 -vuotiaista koostuva Show-tanssiryhmä ja 4-6 -vuotiaiden Tanssijamit-ryhmä. Paikalla oli n.70 henkeä.

Huhtikuun lopulla opisto järjesti Nojatuolimatka Umbriaan -verkkoluennon, ja luennoitsijana toimi YTM, italian kielen opettaja Antti Tapaninaho. Luennoille osallistui 17 Italiasta ja maan kulttuurista kiinnostunutta etäosallistujaa.

Opisto osallistui 4.6.2023 Leppävirta-päivään. Alapihan kartanolla oli luontorentoutus joka sisälsi mielikuvarentouksen rummun kera. Kamariorkesteri esiintyi Timo Koposen johdolla Kunnantalolla pidetyssä Kotiseutujuhlassa.

Koko perheen Valoa ja Virtaa -tapahtumassa Leppävirralla opisto oli mukana esittelemässä tulevan lukuvuoden kurssitarjontaa. Pimmeet markkinat järjestettiin 25.10. ja opistolla oli avoimet ovet Opintien keramiikka-ryhmään sekä Kivelässä Luovat taiteilija -taidepajaan. Kävijöitä riitti molemmissa tapahtumissa oikein mukavasti.

Syyskauden suur tapahtuma oli heti kauden alussa, kun 16.8. Suonenjoella juhlistettiin Pähkinäsaaren rauhan 700-vuotispäivää. Tapahtumaan kuului tilaisuus muistomerkillä, opastettu kävelykierros sekä kahden professorin luennot. Päivä tuotettiin yhteistyössä Suonenjoen Lions Clubin kanssa. Osallistujia tilaisuuksissa oli kaikkiaan yli 100.

Lokakuun lopulla opisto järjesti yhteistyössä Suonenjoen diabetesyhdistyksen kanssa yleisöluennon suun terveydestä. Osallistujia oli paikan päällä viitisentoista kappaletta.

Syyskauden aikana opisto oli mukana Kuopion kansalaisopiston järjestämässä Hyvän Olon olohuone -luentosarjassa tarjoamalla ko. luennot omalla opistoalueellaan. Yhteensä tämän luentosarjan tilaisuuksia järjestettiin syksyn aikana 4 kpl.

Marraskuun viimeinen päivä päästiin Rautalammin kirkossa nauttimaan lasten ja nuorten joululauluista. Anneli Tarvaisen organisoimassa konsertissa kuultiin lähes 30 nuoren muusikon esiintymisiä ja kirkkoon kertyi yli 200 henkeä kuulolle. Joulukuun alussa 7.12. Sisä-Savon kansalaisopiston kuorot kokoontuivat Suonenjoen kirkkoon yhteiseen kuorojen ja lauluyhtyeiden konserttiin. Kirkkoon kerääntyi n. 250 henkeä nauttimaan joulumusiikista. Maanantaina 11.12. Ravintola Valkoapilassa kuultiin vielä Suonenjoen yksinlaulajien esityksiä sekä laulettiin yhteislauluja Pauliina Vuorisen vetämänä. 12.12. Vesannon kirkossa oli vesantolaisen Naiskuoro IloVeelan ja Rautalammin mieslaulajien yhteinen joulukonsertti, johtajina Pia Pakarinen ja Kaisa-Liisa Piironen, paikalla oli n. 200 henkeä.

Opiston musiikin harrastajat, kuorot ja lauluyhtyeet esiintyivät ahkerasti myös muiden järjestämässä tapahtumissa. Näistä mainittakoon esim. Leppävirran Ukulelele-ryhmän lukuisat esiintymiset ja Vesannolla Vesannon kunnan järjestämä musiikillinen tapahtuma Asi-Rock kesäkuussa, jossa mukana oli soittamassa Vesanto Big Band. Musiikin vieminen myös hoivakoteihin on ensisijaisen tärkeää, tämä onnistui esim. Leppävirralla Aikuisten lauluryhmän toimesta.

Myyntipalvelukurssit

Vuoden 2023 aikana myyntipalvelukurssit ovat pääosin olleet Harrastamisen Suomen malli -kurssitoiminnan puitteissa. Lisäksi ensiapukursseja sekä suomea ukrainalaisille -kursseja on järjestetty myyntipalveluna. Kaikkiaan kursseja toteutui 32 kpl.

Harrastamisen Suomen malli -kerhojen sisältöjä olivat animaatio, elokuva, kädentaidot, kuvataide, kokkailu ja tanssi. Animaatio- ja elokuvakerhot osallistuivat valtakunnalliseen lasten ja nuorten Kaikki kuvaa -elokuvakilpailuun viidellä lyhytelokuvalla. Vuoden 2023 kilpailuteema oli kieli. Sammelselän koulun kerhon joukkue ansaitsi kilpailussa kunniamaininnan vaha-animaatiolla Kielisota. Kaikkiaan animaatio- ja elokuvakerhot valmistsivat 70 animaatiota tai näyteltyä lyhytelokuvaa, joita esitettiin kouluilla, kerholaisten kodeissa ja Suonenjoen Taiteiden yössä.

TAVOITTEET 2024

Taiteen perusopetuksen kehittäminen kuvataiteissa, taidekoulut varhaiskasvatus.

Talouden tasapaino suhteessa vähentyvään valtionosuuteen

Osaamisperusteisten kurssien aloittaminen lukuvuoden 2024-25 alussa. Yhteistyö opistokuntien lukioiden kanssa.

Hyvinvointityö suhteessa kuntien hyvinvointisuunnitelmat, monipuolinen kurssitarjonta eri-ikäisille. Kaikukortti-toiminta ja opintoseteliavustukset.

Edelleen ukrainalaisten huomioiminen suomen kielen opetuksessa .

Vuokrattujen tilojen tehokas käyttö

Erasmus+ hankekokonaisuus alueen opistojen kanssa (Siilinjärvi isäntäkunta). Liikkuvuuksia vuosittain 6-8 opettajaa.